

Aan: * de colleges van B&W en de gemeenteraden
van de Friese gemeenten
* de gemeentelijke diensten Werk en Inkomen.

cc.: gemeentelijke cliëntenraden Werk en Inkomen/WWB/Participatie
Vereniging van Friese Gemeenten
Tweede Kamerleden in Fryslân.

Betreeft: *herbeoordeling boetebesluiten.*

Leeuwarden, 31 maart 2015

Geacht college,
Geachte raadsleden,

Uitkeringsgerechtigden die de afgelopen 2 jaar een boete hebben gekregen van het UWV, de Sociale Verzekerings Bank (SVB) of de gemeente zullen mogelijk geld terugkrijgen: hun boete kan verlaagd worden!

Dat is het gevolg van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep op 24 november 2014. De Raad heeft gesteld dat boetes moeten voldoen aan het evenredigheidsbeginsel: de hoogte van de boete moet in verhouding staan tot de ernst van de overtreding. Minister Asscher heeft in een brief van 16 december 2014 de gemeenten, UWV en SVB opgedragen om de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep uit te voeren. Hij waarschuwde daarbij er nadrukkelijk voor dat 'het automatisch opleggen van boetes van 100% niet meer aan de orde mag zijn'.

De Friese gemeenten hebben van het FSU een brief – ook van 16 december 2014 - ontvangen over het boetebeleid. In de brief werd opgeroepen om het vorderen van boetes op te schorten in afwachting van nadere richtlijnen van minister Asscher. In een gezamenlijke reactie hebben 18 Friese gemeenten laten weten dat de boetebesluiten die zijn genomen na 1 januari 2013 – de invoeringsdatum van de Fraudewet - opnieuw beoordeeld zullen worden. Daar werd aan toegevoegd dat de gemeenten afzonderlijk een eigen planning zouden maken van deze herbeoordeling.

We zijn inmiddels enkele maanden verder. Het FSU heeft geen zicht op hoe de gemeenten de boetes vanaf 1 januari 2013 opnieuw beoordelen. Daarom vraagt het FSU in deze brief aan de gemeenten een antwoord op de volgende elf - we volgen de Friese teltraditie - vragen:

1. Worden alle opgelegde boetes vanaf 1 januari 2013 opnieuw beoordeeld?
2. Is de gemeente bereid om informatie te vertrekken over het totaal aantal boetes dat herbeoordeeld wordt, het aantal boetes dat verlaagd wordt en het aantal boetes per categorie 'mate van verwijtbaarheid' (zie vraag 5)
3. Welke termijn denkt de gemeente nodig te hebben om dit uit te voeren?
4. Aan de hand van welke criteria vindt de herbeoordeling plaats?
5. Hanteert de gemeente de categorieën over de mate van verwijtbaarheid zoals die in de brief van minister Asscher genoemd worden? (1. bewezen opzet 2. grove schuld 3. verminderde verwijtbaarheid 4. gedeelde verwijtbaarheid (inclusief fouten in de uitvoering zelf).
6. Hoe weegt de gemeente daarbij de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals bijzondere omstandigheden, dringende redenen en onevenredige gevolgen?
7. Hoe stelt de gemeente de betrokken uitkeringsgerechtigden op de hoogte van de herbeoordeling van de opgelegde boete?

8. Op welke manier vindt teruggave of verrekening plaats bij een te hoog of onterecht opgelegde boete?
9. Heeft de gemeente het aangepaste beleid inmiddels vastgelegd in de betreffende verordeningen en instructies?
10. Hoe geeft de gemeente invulling aan de uitbreiding van de mogelijkheid om een waarschuwing te geven in plaats van een boete op te leggen?
11. In hoeverre geeft de gemeente gevolg aan de voorstellen van het FSU in het visiedocument 'Fraude en huisbezoek' dat met de brief van 16 december 2014 is meegestuurd? Zoals:

Mogelijkheid voor herstel

We stellen voor dat gemeenten en uitvoeringsinstanties bij vastgestelde nalatigheden – zoals verstrekking van onvolledige of onjuiste informatie en het niet nakomen van afspraken – de cliënt een waarschuwingsbrief toesturen met het verzoek om alsnog te voldoen aan de informatie- of medewerking plicht. De waarschuwing geeft de uitkeringsgerechtigde de mogelijkheid om zijn fout te herstellen voordat tot een sanctie wordt overgegaan.

Toepassen sancties

Vermeende nalatigheid of fraude blijken in de praktijk vaak te berusten op misverstanden, miscommunicatie en onwetendheid. We stellen dan ook voor om bij het overwegen van sancties de mate van verwijtbaarheid zorgvuldig vast te stellen. We vragen de gemeenten en uitvoeringsinstanties ook om bij de toepassing van sancties de persoonlijke omstandigheden van de cliënt mee te wegen. Het korten of intrekken van de uitkering kan verstrekking gevolgen hebben voor de kinderen, die part noch deel hebben aan de reden voor de sanctie.

Zorgvuldige check en eigen zienswijze cliënt

We pleiten er voor om een cliënt in een vroeg stadium op de hoogte te brengen van controle en onderzoek en bij hem/haar de verzamelde gegevens te checken. Dat past bij het grondrecht voor hoor en wederhoor. De cliënt behoort in staat te worden gesteld om vroegtijdig en al vanaf het mogelijk op te leggen minimale boetebedrag de eigen zienswijze te geven. Geef de cliënt bedenktijd en tijd om een adviseur te raadplegen voordat de cliënt een verklaring ondertekent.

Het FSU roept de Friese gemeenten al jaren op om een rechtvaardig en terughoudend beleid te voeren bij het beoordelen van nalatigheid en het opleggen van sancties. We vertrouwen er op dat de gemeenten hun boetebeleid op basis van deze waarden uitvoeren en op een zorgvuldige manier de boetes herbeoordelen.

Graag ontvangen we een reactie op deze brief en de daarin gestelde vragen.

Met vriendelijke groet,

Nanne de Jong,
coördinator FSU.

www.fsufriesland.nl